

Letterkundige en didactische analyse

Dimensies	Indicatoren	Toelichting complicerende factoren
Algemene vereisten	Bereidheid	<i>Zwaartekracht</i> vraagt geen al te grote bereidheid van N3-lezers. Het verhaal begint met een proloog die meteen nieuwsgierig maakt. Wel moet de lezer bereid zijn zich te verdiepen in een hoogbegaafd meisje dat erg veel gedachten heeft. Minder ervaren of 'jonge' lezers kunnen daardoor afhaken.
	Interesses	Doordat de hoofdpersoon een meisje is, is <i>Zwaartekracht</i> meer geschikt voor meisjes dan voor jongens. Met name interessant voor leerlingen die ervan houden om na te denken over filosofische (levens)vragen.
	Algemene kennis	Niet vereist.
	Specifieke literaire en culturele kennis	Niet vereist.
Vertrouwdheid met literaire stijl	Vocabulaire	Geen probleem.
	Zinsconstructies	Geen probleem.
	Stijl	Er worden zeer veel gedachten beschreven. De meeste N2-lezers vinden dat niet fijn. Die gedachten zijn vaak behoorlijk complex en de lezer moet af en toe even stil willen staan bij wat de woorden en zinnen betekenen. Bijvoorbeeld: 'Soms weet je dingen voor je ze weet.' Vocabulaire noch zinsconstructie vormt hier een probleem en toch moet je even goed nadenken.

Vertrouwdheid met literaire personages	Karakters	De hoofdpersoon is Maren. Ze is zestien en hoogbegaafd. Haar moeder is negen jaar geleden overleden (pas op een van de laatste bladzijden wordt expliciet verteld dat ze zelfmoord heeft gepleegd) en Maren is met haar Noorse vader naar Oslo verhuisd. Ze heeft weinig vrienden en voelt zich onzichtbaar, een grijze muis. Ze heeft echter een drukke binnenwereld. Ze schrijft en leest veel. De belangrijkste bijfiguur is filosofiedocent Ole, in wie zij een zielsverwant herkent. De lezer leert hem alleen via Maren kennen. Marens vader, haar tante Nicolien, vriend Nils en schoolgenoot Jack zijn flat characters. Maren doet en denkt soms dingen die moeilijk te begrijpen zijn. Minder ervaren lezers zullen daar sneller een oordeel over hebben en minder moeite doen om te binnen de context van de roman te begrijpen wat Maren doet.
	Aantal karakters	Geen probleem.
	Ontwikkeling van en verhouding tussen karakters	Tijdens de eerste filosofieles valt Maren als een blok voor docent Ole (eigenlijk een bijklussende student). Ze is echter ook voor hem onzichtbaar. Als ze een paper ongelezen van hem terugkrijgt besluit ze zich te laten zien. Ze verandert haar uiterlijk en meet zich op Facebook een nieuwe identiteit aan als de achttienjarige Lila. Opeens zien ook anderen haar staan. Nadat ze via Facebook contact gelegd heeft met Ole, krijgen ze een relatie. De onrust in Marens hoofd komt wat tot bedaren en voor het eerst voelt ze zich gelukkig. Lila durft meer dan Maren en ze krijgt meer zelfvertrouwen. Als Ole de relatie heeft verbroken, zoekt Maren haar heil in wiet en komt terecht in een soort psychose. Daarna gaat ze naar haar tante om naar Nederland te komen.
Vertrouwdheid met literaire procedés	Spanning	In de proloog laat Maren vanaf een brug een steen vallen op de auto van Ole (dat denkt ze tenminste). De lezer wil doorlezen om te weten te komen hoe Maren daartoe is gekomen en hoe het afloopt. De spanning is vooral psychologisch.
	Structuur	Het verhaal is opgebouwd uit 38 niet al te lange hoofdstukken. Er komen wel flashbacks in voor, maar die zijn duidelijk gemarkeerd. Geen probleem.
	Chronologie	Afgezien van de proloog wordt het verhaal chronologisch verteld. Geen probleem.
	Verhaallijn(en)	Eén verhaallijn, geen probleem.
	Perspectief	Personaal perspectief vanuit Maren. Ze beweert soms met grote stelligheid dingen en het vraagt wel enige ervaring met literatuur om te snappen dat ze niet altijd betrouwbaar is. Ze projecteert

		haar binnenwereld op de wereld om haar heen. Daardoor meer geschikt voor N2 dan N3.
	Betekenis	Ook voor N3 is het nog best een uitdaging om te verwoorden waarover <i>Zwaartekracht</i> gaat. N2-lezers zullen het lezen als het verslag van een eerste, obsessieve en verpletterende verliefdheid. N3-lezers zullen begrijpen dat de filosofische vragen de interpretatie sturen. <i>Zwaartekracht</i> gaat vooral over identiteit en eenzaamheid. Maren voelt zich niet gezien en verlangt er wanhopig naar om wel zichtbaar te zijn. Ze heeft ervaren dat mensen afwijzend reageren als ze toont wie ze is, maar daar komt verandering in als ze zich als Lila profileert. Vanaf dat moment gaat ze echter steeds meer twijfelen aan wie ze is: Maren of Lila? Aan het eind van het verhaal groeien die twee steeds meer in haar samen, maar dat brengt geen verlossing – integendeel. De vraag wie je in diepste wezen bent, wordt dus niet beantwoord in <i>Zwaartekracht</i> en dat is interessant voor N3+.